



Innst. S. nr. 214

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra samferdselskomiteen

Dokument nr. 8:90 (2002-2003)

Innstilling fra samferdselskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Inger S. Enger og Jorunn Ringstad om å endre praksis når det gjelder bruk av førerkort med begrensning (førerkortforskriften § 32)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I Dokument nr. 8:90 (2002-2003) fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen endre praksis når det gjelder førerkort med begrensning (førerkortforskriften § 32), slik at flere kan dra nytte av denne ordningen."

Som bakgrunn for forslaget vises det til at spørsmålet om å ha sertifikat er ikke et enten-eller. Det må finnes mellomløsninger for dem som står i fare for å miste ordinært sertifikat, men som fortsatt mestrer det lokale trafikkbildet på en tilfredsstillende måte.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigrun Eng, Bjørgulv Froyn, Oddbjørg Ausdal Starrfelt og Tor-Arne Strøm, fra Høyre, Anne Berit Andersen, Sverre J. Hoddevik, Hans Gjeisar Kjæstad og lederen Petter Løvik, fra Fremskrittspartiet, Thore A. Nistad og Kenneth Svendsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Geir-Ketil Hansen og Heidi Sørensen, fra Kristelig Folkeparti, Odd Holten og Jan Sahl, og fra Senterpartiet, Jorunn Ringstad, viser til vedlagte uttalelse av

22. april 2003 fra Samferdselsdepartementet v/statsråden i saka.

Komiteen er enig med forslagsstiller i at det å ha førerkort styrker livskvaliteten for mange eldre. Det er derfor positivt at det fra vegmyndighetenes side har vært arbeidet med egne tilbud rettet mot eldre i form av kurs og informasjon, og at det fra og med i fjor ble tilbudt oppfriskningskurs for eldre bilførere i samtlige fylker. Dette bidrar til at mange eldre kan beholde førerkortet lenger.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet, vil likevel understreke at trafiksikkerhet for fører selv og medtrafikanter må komme først når helsen svekkes som en følge av en naturlig aldringsprosess og evnen til å føre et kjøretøy blir nedsatt. Flertallet vil derfor advare mot en mer liberal praksis når det gjelder førerkort med begrensning (førerkortforskriften § 32).

Medlemene i komiteen fra Framstegspartiet og Senterpartiet meiner det er ønskelig at fleire eldre bilistar skal kunne dra nytte av ordninga med avgrensa førarkort. Det er difor nødvendig å endre praksis og auke bruken av denne paragrafen.

Desse medlemene viser til Leif N. Olsen, tidligere sjef for Utrykningspolitiet, no administrerende direktør i Autoriserte Trafikkskolers Landsforbund, som i ein kronikk i Nationen 20. august 2002, skriv:

"I enkelte tilfeller vil begrenset førerkort kunne være et alternativ til å måtte innlevere førerkortet."

(..)
"Totalt sett vil en ordning med stedsbegrenset førerkort kunne føre til en bedring av trafiksikkerheten ved at legen har et alternativ som er langt lettere å ty til enn 'å miste førerkortet', og vedkommende ville kunne få et tilbud han vil kunne leve med."

Desse medlemene støttar desse synspunkta og meiner at spørsmålet om å ha sertifikat ikkje er eit

anten-eller. Det må finnast mellomløysningar for dei som står i fare for å miste ordinært sertifikat, men som framleis meistrar det lokale trafikkbiletet på ein tilfredsstillande måte.

Denne medlemene fremmar slikt forslag:

"Stortinget bed Regjeringa endre praksis når det gjeld avgrensa førarkort (førarkortforskrifta § 32), slik at fleire kan dra nytte av denne ordninga."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet forventer at en utvidet bruk av ordningen med begrenset førerkort må praktiseres slik at flere kan få førerkort. Det må i hovedsak skje ved at personer som i dag ikke ville fått førerkort, får begrenset førerkort, og at personer som står i fare for å miste ordinært førerkort, kan beholde førerkortet for et begrenset område.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet:

Stortinget bed Regjeringa endre praksis når det gjeld avgrensa førarkort (førarkortforskrifta § 32), slik at fleire kan dra nytte av denne ordninga.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:90 (2002-2003) - forslag fra stortingsrepresentantene Inger S. Enger og Jorunn Ringstad om å endre praksis når det gjelder bruk av førerkort med begrensning (førerkortforskriften § 32) - blir vedlagt protokollen.

Oslo, i samferdselskomiteen, den 20. mai 2003

Petter Løvik
leder

Odd Holten
ordfører

Vedlegg

Brev fra Samferdselsdepartementet v/statsråden til samferdselskomiteen, datert 22. april 2003

Dokument nr. 8:90 (2002-2003) forslag fra stortingsrepresentantene Inger S. Enger og Jorunn Ringstad om å endre praksis når det gjelder bruk av førerkort med begrensning (førerkortforskriften § 32)

Jeg viser til Samferdselskomiteens brev av 3. april 2003 vedlagt ovennevnte dokument nr. 8:90.

I det langsiktige arbeidet med sikkerhet i vegtrafikken har regjeringen lagt til grunn en visjon om at det ikke skal forekomme ulykker med drepte eller livsvarig skadde - 0-visjonen. Årsakene til ulykker i trafikken er mange, og tiltak for å redusere antall ulykker må derfor settes inn på en rekke områder for ulike trafikantgrupper.

Jeg er enig i at det å ha førerkort for mange eldre medfører økt livskvalitet. Blant annet derfor er det siden 2000 fra vegmyndighetenes side arbeidet med egne tilbud rettet mot eldre i form av kurs og informasjon som gir nyttig kunnskap om det å være en god sjåfør, innsikt i fysiske endringer som følge av at vi blir eldre og hva dette kan bety for sikker bilkjøring. Fra og med i fjor tilbys oppfriskningskurs for eldre bilførere i samtlige fylker. På denne måten vil flere eldre kunne beholde førerkortet lenger enn de ellers ville.

Trafikksikkerhet både for førere og medtrafikanter må imidlertid ha høyeste prioritet. Samferdselsdepartementet ønsker ikke en utvikling der vanlige førerkort "avløses" av førerkort med geografisk eller annen begrensning når helsen svekkes som følge av en naturlig aldringsprosess.

Det kan synes mindre risikofylt å kjøre i et kjent landlig lokalmiljø. Men det kan virke tryggere enn det er. En lokal landeveg er ofte smal og uoversiktlig, har ikke fortau, skiller ikke ulike trafikantgrupper og gir liten beskyttelse for myke trafikanter, blant annet skolebarn.

For meg er trafikksikkerheten viktigst. Helsekrav for bilførere er bestemmelser som skal sikre at helsen er god nok til å ferdes trygt i trafikken. Viktigheten av sjåførens helse ble igjen understreket ved at det 1. januar 2003 ble innført krav om førerkort for å føre mopedbil. Det er fra denne dato samme helsekrav for fører av mopedbil som for fører av personbil.

Hovedregelen når førerkortinnehaveren ikke lenger fyller helsekravene for ordinært førerkort er at

førerretten mistes. Der det er helt spesielle behov kan Vegdirektoratet etter søknad utstede førerkort med geografisk begrensning. Før det eventuelt utstedes førerkort med begrensning, må helsemyndighetene gi unntak fra helsekravene. Fylkeslegens unntak er nødvendig, men ikke tilstrekkelig for å få førerkort med begrensning.

På grunn av helsens betydning for trafikksikker kjøring, er helsemyndighetene og samferdselsmyndighetene enige om en restriktiv praksis på dette punkt. I retningslinjer for fylkeslegene ved behandling av førerkortsaker punkt 26 heter det derfor: "Geografisk begrensning må kun benyttes når det er godtgjort at begrensningen sikrer at kjøringen kan skje på trygg måte, og skal ikke være en "universalutvei" eller "nødløsning" i saker der det ikke er gode grunner til å avslå søknad om dispensasjon".

Før Vegdirektoratet fatter vedtak om førerkort med begrensning uttaler lokale vegmyndigheter seg om trafikale forhold i nærområdet og gir sin tilråding i saken. De lokale vegmyndigheter kjenner godt de lokale trafikkforhold og vurderer hvilke utfordringer det aktuelle området stiller den enkelte fører overfor. Ved vurderingen legges det vekt på om kjøringen er begrenset til små områder med kjent veg og enkle trafikkforhold. Det kan også gjennomføres en praktisk vurderingsprøve som gir god støtte for vurderingen. Den enkelte søkers behov vurderes også. Herunder kan det gis dispensasjon begrenset til kjøring i dagslys.

Jeg vil derfor advare mot en endret og mer liberal praksis når det gjelder førerkort med begrensning (førerkortforskriften § 32). Den eldres behov for mobilitet som bilfører må vurderes opp mot den sikkerhetsrisiko som slik transport kan innebære. Den ordning som i dag praktiseres sikrer at så vel helsefaglige som trafikksikkerhetsfaglige momenter blir vurdert, og at tilbørlig hensyn blir tatt i forhold til den lokale trafikk og de stedlige omgivelser.

Jeg er selvsagt enig i at eldre bør få dekket behov for ærend og deltakelse i sosialt liv. Når egen bil ikke er et alternativ lenger, bør det søkes andre ordninger i lokalmiljøet gjennom f.eks. tilrettelagte transportter som TT-ordningen eller kollektivtransport. I dette arbeidet har lokale myndigheter en viktig rolle.

